

CHECKLIST STRUCTUURVISIES: Versie augustus 2009

Sinds de invoering van de nieuwe Wet ruimtelijke ordening op 1 juli 2008 zijn gemeenten verplicht om een structuurvisie maken. Dat kan voor het het grondgebied van de gemeente of delen ervan of of per thema, bijvoorbeeld voor de detailhandel.

Ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening legt de gemeente in een structuurvisie de hoofdlijnen van het voorgenomen ontwikkeling van (een deel van) haar grondgebied vast en de hoofdlijnen van het te voeren ruimtelijk beleid.

De gemeente kan ook samen met een of meer aangrenzende gemeenten een structuurvisie maken. In de structuurvisie geeft de gemeenteraad aan wat ze willen op hun grond- of deelgebied; het bestemmingsplan is het instrument om de wensen en het beleid uit te voeren. Het is dus van belang om als lokale natuur- en milieugroep je inbreng te geven of te reageren op het "wensenpakket" van de gemeente. Het Besluit ruimtelijke ordening schrijft de betrokkenheid van burgers en maatschappelijke organisaties bij de voorbereiding ook voor.

Binnen bebouwde kom komen onderwerpen aan de orde als bedrijventerreinen, verdichting, functiemenging, groenstructuur, fietsvoorzieningen, parkeren.

Buiten de bebouwde kom gaat het veelal om onderwerpen als landschap, het vastleggen van de EHS, de situering van grote agrarische bedrijven, recreatie, hergebruik agrarische bebouwing, ruimte-voor-ruimte, situering windturbines en de duisternis- en stiltegebieden maar ook water.

Tevens dient een structuurvisie vergezeld te gaan van een uitvoeringsparagraaf.

Met deze checklist willen we je een hulpmiddel in handen geven om de structuurvisies te beoordelen en er een goede inbreng op te kunnen geven die bijdraagt aan de bedoeling van de structuurvisie: een goede ruimtelijke ordening voor het grondgebied van de gemeente.

Algemene punten:

- doel/insteek voor SV vanuit gemeente: extra rood (woningen, bedrijventerreinen), wegen gemeentelijke herindeling
- overleg over basisinformatie analyse abiotiek en biotiek en cultuurhistorie
- compleetheid basisinformatie
- inzichtelijke presentatie van basisinformatie (beschrijving en kaarten)
- visie op functie gemeente in groter geheel
- bewaking samenhang bij afzonderlijke beslissingen
- afstemming met randgemeenten
- Het ruimtelijk beleid van rijk en provincie dienen verwerkt te zijn, zowel in de structuurvisie als de Amvb en verordening.
- Beschrijving van de visie op de gewenste ruimtelijke kwaliteit van landelijk gebied, rand bebouwde kom en bebouwde kom.
- Duurzaamheidsambities en welke ruimtelijke beleidsmaatregelen daarvoor nodig zijn en hoe ze worden gerealiseerd. Welke inspanningen doet de gemeente om andere partijen hierin mee te krijgen.

Belangrijke insteek voor BMF: De reacties op eerdere plannen. Veelal is doel van gemeente deels te halen uit vergelijking van de plannen.

LAGENBENADERING

Een goede invulling van de lagenbenadering is van belang om de beste locaties voor nieuwe functies te bepalen. De lagenbenadering bestaat uit geo(morfo)logie en bodem, water, natuur en landschap, cultuurhistorie, landbouw, recreatie en toerisme, landbouw, rood algemeen, niet agrarische bedrijven en bedrijventerreinen, wonen, verkeer en milieu en o.a. militaire terreinen. Per onderdeel worden aspecten benoemd die een relevant kunnen zijn.

Thema geo(morfo)logie en bodem:

- beschrijving geologische opbouw
- beschrijving geohydrologische opbouw
- beschrijving geomorfologie
- aardkundige waarden o.a. gea-objecten
- bodemkundige gegevens
- grondgebruik

Thema water:

- In de waterparagraaf dient het beleid afgestemd te zijn op dat van het waterschap. Is dit advies opgenomen en zijn eventuele afwijkingen gemotiveerd ?
- hydrologie met inzijging-, kwelgebieden en intermediaire gebieden (nu en in toekomst) per (deel)stroomgebied
- kwantiteit en kwaliteit grond- en oppervlaktewater (gerelateerd aan functies nu en in de toekomst)
- aspecten verdroging van landbouw- en natuurgebieden, bebouwd gebied
- gevolgen doorvoeren water als ordenend principe o.a. in potentiële kwelgebieden
- retentie van water, waterconservering, inundatiegebieden al dan niet gecombineerd met behoud, herstel en ontwikkeling natuurwaarden en verbindingzones in natuurgebieden, landbouwgebieden en stedelijk gebied. Verband met geologie, geomorfologie, bodem.
- wateraanvoer/gebiedsvreemd water
- basis bescherming van waterrijke gebieden en (robuuste) natte ecologische verbindingzones zowel buiten als in stedelijk gebied
- realisatie van natte ecologische verbindingzones en bijdrage gemeente bovenop basis doelstelling waterschap (grond, financiën, recreatief medegebruik hetgeen extra middelen rechtvaardigd)
- inrichting nieuw stedelijk gebied en aanpassing bestaand stedelijk gebied gelet op water; 'water-neutraal-bouwen', afkoppelen hemelwater, waterberging, afkoppelen verhard oppervlak.
- verbeteren waterkwaliteit binnen en buiten stedelijk gebied
- rioleringsproblematiek (plannen, overstorten)
- groenbeheer/onderhoud infrastructuur gelet op bestrijdingsmiddelen
- functie van water i.v.m. verbeteren van kwaliteiten van de omgeving
- doorwerking integraal hydrologisch streefbeelden en blauwe contouren

Thema natuur en landschap

- Het rijks- en provinciaal natuur en landschapsbeleid dient beschreven te zijn evenals het locatiebeleid.
- beschrijving bestaande en potentiële kwaliteiten natuur en landschap in natuurgebieden, landbouwgebieden en stedelijke omgeving (gemeentegrens overschrijdend) en zijn ze afdoende in beeld gebracht ?
- EHS (o.a. begrenzingenplannen), GHS, Nota Ecologische Bouwstenen, beheersplannen, lokale ecologische structuur of lokaal landschappelijk raamwerk (LLR), inventarisaties terreinbeheerders, waterschappen en lokale groepen
- landschapselementen
- beschrijving milieukwaliteit
- wat is nodig voor de basisbescherming natuurgebieden en ecologische verbindingzones (randvoorwaarden voor behoud, herstel en ontwikkeling natuurwaarden)
- bedreigingen functioneren ecologische structuur
- bufferbeleid rond natuurgebieden, omschakeling naar natuurvriendelijke landbouw, extensiveringsgebieden
- tegengaan verstening van ghs, evz
- bijdrage gemeente bovenop waterschap bij realisering natte ecologische verbindingzones
- realisatie droge verbindingzones
- ontsnippering
- bescherming onverharde wegen
- zoning recreatief (mede)gebruik
- doorwerking in ruimtelijk-, milieubeleid, groenbeheer, verordeningen

-rood voor groen-constructies niet in GHS

Thema cultuurhistorie

- inventarisatie en beschrijving van kwantiteit en kwaliteit van waardevolle elementen (bebouwing, wegen, landschapselementen) en landschappen
- maatregelen voor behoud, herstel en ontwikkeling kwaliteiten
- sturende karakter van deze waarden voor ontwikkelingen in omgeving

Thema landbouw

- beschrijving kwantiteit en kwaliteit landbouwstructuur, grondgebruik, ontwikkelingen laatste jaren
- veranderingen voor landbouw t.g.v. uitvoering in gang gezette beleid (o.a. EHS, water als ordenend principe, extensivering) en milieubeleid
- zoning gewenste ontwikkelingsmogelijkheden, verbrede landbouw, agrarisch natuurbeheer
- glastuinbouw, boomteelt, teeltondersteunende voorzieningen in kwetsbare gebieden
- vrijkomende agrarische bedrijven

Thema recreatie en toerisme

- beschrijving huidige recreatiestructuur en kwaliteit
- huidig recreatief (mede)gebruik agrarisch gebied, natuurgebied
- gewenste zoning en ontwikkelingen o.a. vanuit natuur en landschap (recreatief medegebruik)
- uitbreiding/sanering recreatievoorzieningen, verblijfsrecreatie. Zijn de gehanteerde cijfers ter onderbouwing realistisch en in overeenstemming met de methodieken van het rijk en provincie.
- recreatiestructuur (o.a. fietspaden) afgestemd met omliggende gebieden

Thema rood algemeen

- Is onderbouwd in welke mate wonen, werken en voorzieningen gerealiseerd kunnen worden binnen bestaand stedelijk gebied ?

Thema wonen

- doelstellingen woningbouw volgens richtlijnen overheid en of die kloppen. Zijn de gehanteerde cijfers ter onderbouwing realistisch en in overeenstemming met de methodieken van het rijk en provincie.
- inbreidingslocaties
- harde contouren uitbreidingen
- kwaliteit woningen (energiezuinig bouwen, duurzaam materialen)
- waterneutraal bouwen
- ontsluiting bebouwde omgeving (o.a. langzaam verkeerroutes)
- omgang water in bebouwde omgeving, afkoppelen verharde oppervlakten van riolering, waterberging
- riolering
- rood voor groen

Thema niet-agrarische bedrijven en bedrijfsterreinen:

- Zijn de gehanteerde cijfers ter onderbouwing realistisch en in overeenstemming met de methodieken van het rijk en provincie.
- beschrijving huidige kwantiteit en kwaliteit bedrijventerreinen en andere lokaties
- afstemming vestigingsbeleid in regio
- provinciaal beleid voor bedrijfsterreinen
- revitalisering bestaande terreinen
- zuinig ruimte gebruik door betere benutting bestaande oppervlak, bestrijden leegstand, meer lagen te bouwen
- bedrijvigheid in woonwijken
- voorkomen conflicten met andere laagdynamische functies
- sanering bedrijven ongewenste plekken en herbenutting ruimte
- sanering vervuilingen
- ontsluiting bedrijventerreinen
- vrijkomende agrarische bedrijven

Milieu:

- Zijn milieuknelpunten in beeld gebracht en is aangegeven op welke manier en in welke mate die met ruimtelijk beleid kunnen worden opgelost ?
- sanering vervuilingen
- zoning bedrijfsterreinen
- verbeteren kwaliteit water
- luchtkwaliteit

Thema verkeer:

- beschrijving huidige hoofdstructuur gemotoriseerd verkeer en langzaam verkeer
- gewenste toekomstige ontsluiting
- ontsnippering buitengebied
- rondweg(en)

Militaire terreinen:

- gewenste ontwikkelingen vrijkomende complexen
- gewenste ontwikkelingen op complexen (o.a. beheer gelet op natuurwaarden)

Handhaving:

- hulpmiddel bij sturing
- bewaken kwaliteiten
- tegengaan ongewenste ontwikkelingen

UITVOERINGS-PARAGRAAF

- bevat de structuurvisie een heldere uitvoeringsparagraaf?
- Welke sturingsfilosofie hanteert gemeente? Welke instrumenten kiest men voor uitvoering? (juridische borging, prestatieafspraken, gebiedsontwikkeling, uitvoeringsprojecten, financiële prikkels)
- Vindt sturing plaats door middel van bestemmingsplannen (met bijvoorbeeld wijzigings- of uitwerkingsbepalingen) of worden bestemmingsplannen als sluitstuk gebruikt?
- Is duidelijk in welke situaties de gemeente actief grondbeleid wil voeren en in welke situaties gebruik gemaakt zal worden van de grondexploitatiewet?
- Zal de gemeente verevening toepassen tussen nieuwe uitleg (waaronder bedrijventerreinen) en herstructurering en transformatie in bestaand stedelijk gebied?
- Zijn er in regioverband grondprijfsafspraken gemaakt voor bedrijventerreinen?
- Is duidelijk waar en in welke gevallen bebouwing in het buitengebied wordt toegestaan om daarmee te kunnen investeren in het saneren van stallen en kassen, aanleg van landschapselementen en voet- en fietspaden (ruimte-voor-ruimte, rood-voor-groen, landgoederen)?
- Zijn de opgaven voor integrale gebiedsontwikkeling goed beschreven en zijn daarvoor ook randvoorwaarden vastgesteld?